

Při zkoumání existence a rozsahu povinnosti náhrady nákladů správního řízení s hlediska předpisu odst. 2. § 128 spr. ř. zůstává mimo úvahu otázka, zda bylo vůbec nutno, aby si strana přibrala právního zástupce.

Nejvyšší správní soud se zabýval výkladem pojmu »nutné náklady právního zastupování« v odst. 2. § 128 správního řádu již ve svém nálezu Boh. A 12185/1935, v němž dovedl, že podle § 128 spr. ř. lze upatnit nárok na náhradu nákladů právního zastupování ve správním řízení, pro něž platí ustanovení správního řádu, na rozdíl od dřívějšího platného práva, které připouštělo náhradu nákladů správního zastoupení jen tam, kde to speciální předpisy dovolovaly, vůbec, a že k nutným nákladům se počítají i nutné náklady právního zastupování. Bylo-li tedy o sporném nároku meritorním vydáno úřední rozhodnutí a zvítězila-li podle tohoto rozhodnutí úplně strana, která nárok na náhradu takových útrat uplatňuje, je na úřadu, aby posoudil nutnost nákladů.

Správnost předeslaného názoru podporuje dále i úvaha, že mluví-li odst. 1. § 128 spr. ř. o nákladech řízení zcela všeobecně bez jakéhokoliv dalšího rozeznávání a připouští-li naproti tomu odst. 2. toliko nárok na náhradu nutných nákladů, čítajíc v to i případné nutné náklady právního zastupování, je z toho zřejmo, že s hlediska nároků ve smyslu 2. odst. § 128 spr. ř. jest rozhodné, nikoliv zda právní zastoupení bylo nutné, nýbrž zda a které jednotlivé likvidované útraty takového zastoupení byly nutnými. Z toho plyne, že otázka, zda bylo vůbec nutno, aby si strana v tom kterém administrativním procesu přibrala právního zástupce, nepřichází s hlediska předpisu § 128, odst. 2. správního řádu vůbec v úvahu.

(Nález z 25. listopadu 1937, č. 2051/35-3.)

Pokuta ukládaná starostou členu obecního zastupitelstva podle § 44 ob. zř. čes. jest pokutou pořádkovou a nikoliv výronem trestní pravomoci obecní.

Na sporu byla otázka přípustnosti odvolání z rozhodnutí okresního úřadu, jímž bylo odmítnuto odvolání do výměru obecního starosty, jímž byla členu obecního zastupitelstva uložena podle § 44 obec. zřiz. čes. pořádková pokuta.

Své rozhodnutí, jímž odmítnuto bylo odvolání jako nepřipustné s odůvodněním, že není pro ně zákonného podkladu, označil žalovaný úřad jakožto konečné. Žalovaný úřad neuvedl sice, o kterou zákonnou normu opírá výrok o konečnosti svého rozhodnutí, nemohl však při tom — po názoru nejv. spr. soudu — mít na zřeteli jinou normu, než článek 8. org. zák. č. 125/1927 Sb., a to buď odst. 2., větu 2., nebo odst. 3., neboť jen v případech tam uvedených končí zásadně instanční postup úřadů politických u okresního úřadu.

Poněvadž žalovaný úřad mluví ve svém rozhodnutí výslovně o tom, že odmítá odvolání z trestního nálezu, měl patrně

při výroku o tom, že jeho rozhodnutí jest konečné, na mysli především odst. 2., větu 2., článku 8. org. zákona č. 125/1927 Sb., v němž jest vysloveno, že rozhodnutí okresního úřadu jako odvolacího ve věcech trestní pravomoci obecní jest konečné. Takového pojetí věci není však správné.

Předmětem sporu vzneseného před okresní úřad byl akt obecního starosty, jímž se členu obecního zastupitelstva ukládá pokuta podle § 44 čes. ob. zř. Pokuta, kterou ukládá starosta podle § 44 čes. ob. zř., jest však pokutou pořádkovou, nikoli výronem trestní pravomoci obecní, o níž jedná § 62 čes. ob. zř., a kterou patrně také ustanovení čl. 8., odst. 2., věta 2. org. zák. jedině má na mysli. Tento předpis tedy na daný případ nedopadá.

Žalovaný úřad mohl však míti na mysli, jak výše podotčeno, také předpis odstavce 3. článku 8. cit. zák., jenž praví, že při sporech, jejichž předmětem jest pouze peněžité plnění, nepřesahující částky 200 Kč, jest odvolání nepřípustno. Ale ani po této stránce není výrok o konečnosti rozhodnutí okresního úřadu v souhlasu se zákonem, neboť v daném případě nešlo o spor, jehož předmětem bylo »pouze peněžité plnění«. Předmětem sporu byla otázka, zda se člen zastupitelstva dopustil porušení své úřední povinnosti a zda proto právem mu byla uložena pokuta. Náhodná okolnost, že pokuta tato jest určena peněžitou částkou, nečiní zdaleka z tohoto sporu spor o pouhé peněžité plnění. Na takového případy však odst. 3. článku 8. cit. zák. zřejmě nedopadá.

(Nález z 26. listopadu 1937, č. 5067/35-3.)

Se zřetelem na ustanovení min. nař. z 23. srpna 1858, č. 129 ř. z. nemůže vykonávati soudnictví v trestních věcech policejních kancelářská síla pomocná.

V trestním řízení policejním prováděl výslechy obviněných a svědků, jakož i trestní nález vyhlásil, zaměstnanec kancelářské služby pomocné.

Žalovaný úřad odvolání, jež tyto nedostatky uplatňovalo, nevyhověl. Nejvyšší správní soud zrušil nařikávané rozhodnutí, vycházející z úvah:

Názor žalovaného úřadu, že práce, jež prováděl kancelářský pomocník, mají povahu jen prací pomocných, je nesprávný, neboť ani protokolární výslech obviněného a výslech svědků, ani ústní vyhlášení trestního nálezu za takové práce pokládati nelze. Výslech obviněného a svědků je podstatnou součástí trestního řízení, ve kterém má býti zjištěno, zda obviněný se nedopustil přestupku kladeného mu za vinu, a má tedy čin spáchaný obviněným býti objasněn zjištěním skutečností, jež po právní stránce v konkrétním případě padají na váhu. Ústní vyhlášení nálezu jest úředním výrokem o vině a trestu, a může podle povahy věci býti provedeno jen osobou, jež — jsouc k tomu povolána — o vině a trestu skutečně rozhodla. Majíc obdobu v soudním rozsudku, nemůže býti vyhlášení nálezu pokládáno za práci pomocnou.